

Євген Гребінка

В історії кожної літератури ім'я того чи іншого письменника нерозривно пов'язується з певним жанром, в якому саме йому випало бути заспівувачем. В нашій літературі таким є, зокрема, Євген Гребінка, ім'я якого насамперед асоціюється з початком нової української байки.

Народився Гребінка 21 січня (2 лютого) грізного 1812 року на хуторі Убіжище, поблизу Пирятина, в родині небагатого поміщика, відставного штабс-ротмістра. Початкову освіту Є. Гребінка здобув дома, а в 1825 році вступив до Ніжинської гімназії вищих наук – одного з найкращих на той час навчальних закладів України. В гімназії існував гурток, де вирувало бурхливе літературне життя. Поряд з гімназійною бібліотекою діяла приватна, організована в складчину самими гімназистами. Обов'язки бібліотекаря ретельно виконував М.Гоголь.

Саме тут і почав писати Гребінка. Початкуючий поет здобуває визнання в гімназії: наприкінці 1828 р. йому доручено написати вітальні вірші до дня народження директора гімназії, наступного року в класі він читає свої вірші. Після закінчення 1831 р. Ніжинської гімназії та служби в резервах 8-го Малоросійського козачого полку Гребінка переїздить до Петербурга. Спочатку він влаштувався чиновником комісії духовних училищ, а з серпня 1835 р. поєднує канцелярську службу з викладанням російської словесності в Дворянському полку. В 1841р. Гребінка переходить на роботу в 2-ий кадетський корпус. Одночасно в інших військових закладах він викладає мову, літературу, мінералогію, ботаніку й зоологію. У вересні 1848 р. його представлено до високої нагороди. Але Гребінка не дочекався її: 3-го (15) грудня 1848 р. він помер від туберкульозу вчителем 3-го роду в чині колезького радника. Згодом його тіло було перевезене в Україну й поховано в Мар'янівці, поряд з рідним Убіжищем.

Ворона і ягня

Орлу схотілось попоїсти;
Піднявсь угору птичий цар
І вгледів відтіля, що край ставка овчар
Онучі прати мусів сісти,
Отара ж попаски подалась навмання.
Орлу се по нутру; зложивши моцні крила,
Опукою з гори – аж вітром зашуміло –
Орел ушварив на Ягня,
Підняв його і геть потеребив за гору.
І треба ж, що на сю пору
Пило біля ставка дурне Вороненя.
Страх полюбилось йому цареве діло,
І думає: "Чому ж сього я не зроблю?
Да не Ягня, я барана вхоплю".
Дивлюсь – воно угору полетіло,
Да й пуц» на шию барану
І, кігті вплютавши йому у вовну сиву,

Смикнулося нести, да ба? Вага не в силу:
Баран важкенький і Орлу.
Воно вже стямилось, мерщій би полетіло,
Так із шерсті не виплутає ніг.
Дурне моталося, поки овчар прибіг
І гарненько йому обскубав крила,
На іграшку дитині дав,
Мабуть, Господь так світ створив,
Що менший там не втне, де більший геть-то зможе,
Що дядькові пройшло, ти не роби, небоже,
Щоб крилець хто не обчухрав!

Матеріал підготувала подруга Христина Андрусів (Івано-Франківський осередок)